

Belge

Bir tüzük ve sendikalaşma

Sağlık personelinin sendikalaşması, son yıllarda giderek yoğun bir biçimde gündemi işgal eden bir konu. Hükümet Programı'nda da memurların sendikalaşmasının yer alması, konuyu daha da güncelleştirdi. Şu anda bu işkolunda 3 sendika kurulmuşken, çeşitli sağlık meslek örgütlerinde de konu tartışılıyor.

Bu tartışmalara katkıda bulunması amacı ile, 1965'de kurulmuş bir sendikanın tüzüğünü yayınlıyoruz. 1965'de yürürlüğe giren 624 sayılı yasadaki sonradan, sağlık işkolunda 21 sendika kurulmuştu⁽¹⁾. Az sayıda sağlık personelinin, genellikle mesleki temelde örgütlendiği bu sendikaların tüzükleri incelendiğinde, bunların derneklerden çok farklı olmadıkları görülür.

Bu noktada "işkolu sendikası mı? meslek sendikası mı?", "nasıl bir sendika tüzüğü?", "nasıl bir sendikal yapılanma?", "Sendikanın amacı ne olmalı?" gibi soruların yanularının netleştirilebileceği bir süreçte, bir belge olabileceğini düşündüğümüz "Türkiye Hekimler ve Eczacılar Sendikası Ana Tüzüğü"nü yayınlıyoruz.

TÜRKİYE HEKİMLER ve ECZACILAR SENDİKASI ANA TÜZÜĞÜ

Madde 1- Sendikanın adı, merkezi, gayesi ve faaliyetleri: Sendikanın adı "Türkiye Hekimler (Hekim, Dış Hekimi, Tıbbın, bir dalında istisas yapmış Veteriner Hekim) ve Eczacılar Sendikasıdır.

Kısaltılmış adı, (Hek-Sen) dir. Merkezi, Ankara'dır.

Madde 2- Sendikanın gayesi: Üyelerin ortak mesleki, kültürel, sosyal, ekonomik, idari ve hukukî hak ve menfaatlerini korumak, çalışma şartlarını geliştirmek ve düzenlemek, üyeler arasında meslekî dayanışmayı ve yardımlaşmayı sağlamaktır.

Madde 3- Sendikanın faaliyetleri:

a) Kamu hizmetleri personelinin ilgilendiren meslekî mesleleri, mesleğin gelişmesini, üyelerin personel hukukundan doğan maddî ve manevî hak ve yükümlerini, mesleğin ve üyelerinin yararına en uygun şekilde halle çalışmak ve savunmaktır.

b) Personel hukukunu ilgilendiren mevzuat ve konular üzerinde incelemeler yapmak ve ilgili kurumlara tekliflerde bulunmak.

c) Kurumların, çalışma yerlerinin ve hizmetlerinin verimliliği konularında görüşlerini bildirmek ve işbirliğinde bulunmak.

d) Daire ve büroların hizmete elverişli ve sağlık şartlarına ilişkin konularda teklifte bulunmak.

e) İsteyen üyelere, personel hukukunu ilgilendiren durumlarda hukukî yardımlarda bulunmak.

f) Kâr gayesi gütmeksizin, üyelerinin tüketim, kredi ve yapı kooperatiflerini kurmak veya kurulması için teşebbüslerde bulunmak ve yardım etmek.

g) Yardımlaşma sandıkları kurmak.

h) Üyeleri adına toplu sigorta sözleşmesi yapmak.

i) Üyelerin, meslekî bilgilerinin yeterliliklerini arttıracak kültürlerini genişletecek konferanslar ve kurslar tertiplemek, ucuz fiyatla meslekî dergi ve kitaplar temin etmek ve benzeri faaliyetlerde bulunmak.

j) Kuruluş amaçlarına ve faaliyetlerine uygun yayınlarda bulunmak.

k) Üyelerinin çocukları için kreşler ve yuvalar, emekli üyeleri için ihtiyarlık yurtları ve konutları kurmak ve yönetmek.

l) Üyelerin ve ailelerinin boş zamanlarını ve tatillerini iyi ve faydalı şekilde geçirmelerini ve sağlıkları için kâr amacı gütmek şartı ile, dinlenme yerleri, spor alanları, parklar ve kitaplıklar kurmak ve yönetmek.

m) Üyeleri arasında, iyi münasebetlerin kurulmasına ve devamını sağlayacak toplantılar ve eğlenceler tertiplemek.

n) Mevzuata ve amaçlarına uygun faaliyetleri ve görevleri için gerekli her türlü malları edinmek.

o) Üyelerinin mesailerinin istismarına engel olmak, medikal ve deontoloji ve insan hakları prensiplerine uygun olarak çalıştırılmalarını temin etmek.

p) Evrensel meslek dayanışmasını sağlamak gayesiyle Dünya Tıp Birliği ve yurt içi ve dışı tıp birlikleriyle gerekli temasları yapmak ve kanunlar çerçevesinde işbirliğini sağlamak ve seyahatler tertiplemek.

r) Meslekî gelişmeyi sağlamak gayesiyle yabancı memleketlerde burs ve çalışma inkânlarını gerçekleştirmek.

s) Tıp sahasında kamu hizmetlerinin en ideal bir şekilde yürütülmesine ve geliştirilmesine müzahir olmak, kâr amacı gütmeyen kamu hizmetinde elverişli hastahane, revir, sağlık yurtları ve poliklinik, kaplıca, içmeceler v.s. gibi müesseseler açmak veya faal durumda bulunanları daha verimli hale getirmek üzere yardım ve teşviklerde bulunmak.

t) Serbest tababeti destekleyici ve himaye edici çalışmalar yapmak, özel hastahaneçilik teşebbüsünü teşvik edici kararlar almak ve gerekli kanun teklifleri getirici çalışmalar yapmak.

BÖLÜM : 2

Madde 4- Sendikaya katılma şartları:

a) Sanat ve mesleğini icraya yetkili ve işçi statüsü dışında kalan, memur, emekli bütün hekimler, dış hekimleri, tıbbın bir dalında ihtisas yapmış veteriner hekimler ve eczacılar, sendikaya üye olabilirler. (624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu madde 7 hükümleri saklıdır).

b) Hekim, dış hekim, eczacı ve veteriner hekim olmadıkları halde, sendikaya, yakın ilgi, sevgi gösterenler ve sendika gayelerine büyük hizmetleri dokunanlar veya 4 üncü madde (a) bendi dışında kalanlar, yazılı istekleri üzerine veya Merkez Yönetim Kurulu tarafından alınan kararla, sendikaya onursal üye olabilirler. Bu üyeler için, ayrı bir kayıt defteri tutulur ve Sendika Başkanı ile Genel Sekreter tarafından, onursal üyelik belgesi ve kayıt numarası, kendilerine bir yazı ile bildirilir. Onursal üyeler, sendikanın esas kurullarına seçme, seçilme ve yoklamaya katılma hakkına malik olmaksızın, sendikanın Genel Kuruluna katılabilirler. Sendikanın diğer yardımcı kollarında ve ihtisas kurul-

larında sendikanın konu ve amacına uygun faaliyetlerine ve seçimlerine iştirak ederek, dileklerde bulunabilirler.

c) Memuriyetten ayrılanların üyelikleri, sendikadan istifa etmedikleri müddetçe devam eder.

Madde 5- Üyelik talebi: Sendika il kurulları ve temsilcilikleri yolu ile veya direkt olarak Genel Merkez Yönetim Kurulu Başkanlığına yapılır. Dördüncü maddede yazılı şartları haiz olup da sendikaya üye olmak isteyen şahıslar, nümunesine uygun giriş beyanname (2 resimle/ doldurularak imza ederler. Bu beyanname, sendika Ana Tüzüğü'nün okunup bütün hükümlerinin kabul edildiğini ve akçeli taahhütlerini bordrolardan kesilmesine rıza gösterildiği kabul edilir. Üyelğe kabul meselesi, Genel Yönetim Kurulunun kararı ile tamamlanmış olur. Yönetim Kurulu Başkanı, bu hususta verilen kararı en kısa zamanda ilgiye bildirir. Üyelğe kabul edilen şahsın kaydı yapılarak üyelik kayıt numarası, Başkan ve Genel Sekreter tarafından imzalı ve mühürlü bir kartla üyeye gönderilir.

Madde 6- Üyenin hak ve yükümleri: Üyeler, sendikaya üye olmakla sendikanın üyeleri yararına yapacağı bütün çalışmalarından yararlanmaya hak kazanırlar ve üyelik yükümlerini kabul etmiş sayılırlar.

Madde 7- Üyelerin aidat yükümü:

a) Üyelerin, giriş ve üyelik aidatı, geçici hükümler, madde 3 de gösterilmiştir. Bu miktarlar icabı hale göre, Genel Kurul tarafından yeniden tayin ve tesbit edilebilir. Üyeler veya üyelerin çalıştığı müesseseler, giriş ve üyelik aidatlarını, üyelğe kabul edildiği ayı takip eden ilk ayın maaşından tahsil ederek, sendika merkezine veya sendika Genel Merkezinin bildireceği bir banka hesabına yatırmayı yükümlenirler.

b) Sendikadan ayrılmak isteyen her üye, 3 ay önce yazı ile bildirmek suretiyle sendikadan ayrılabilir. İstifa eden üye, istifa tarihinden 3 ay sonra, sendikadan ayrılmış sayılır ve bu 3 ay içinde aidatını ödemeye devam eder.

Madde 8- Üye disiplini: Üyelik yükümlerini yerine getirmeyen, sendika gayelerine uymayan veya deontolojiye yakışmayan hareketlerde ve çalışmalarda bulunan üyeler, gerektiği takdirde, Merkez Yönetim Kurulunca Disiplin Kuruluna sevk edilir. Disiplin Kurulu, durumu Ana Tüzüğe ve geçer kurullara göre inceliyerek üye hakkında yazılı ihtar, yazılı tevbih, sendikanın geçici veya sürekli çıkarma cezalarından birini verebilir. Kararını, Yönetim Kuruluna bildirir. Kararın gerektirdiği diğer işlemler, Yönetim Kurulunca yapılır. Cezalandırılan üye, cezanın kendisine tebliğinden en geç 30 gün içinde itiraz edebilir. İtiraz yazılı olarak Yönetim Kuruluna verilir ve İlk Genel Kurul toplantısında görüşülmek üzere saklanır. 30 gün içinde itiraz edilmeyen ceza kesinleşir. İtiraz, infazı durdurmaz. İtiraz hakkında, Genel Kurulun kararı kesindir.

Madde 9- Üyelikten çıkarma ve çıkarılma:

a) Üyenin yazılı istifasının Genel Merkez Yönetim Kuruluna ulaşmasıyla (Madde 7 hükümleri saklıdır)

b) Sendika Disiplin Kurulunca, devamlı çıkarma kararı verilince,

c) Üyenin adli yargı meclerince tescil edilmeksizin kesin hükme bağlanmış cezasının, medenî haklarını kullanmayı önleyici veya mesleğini devamlı kullanmayı önleyici (sanattan men'i) hallerde üyeliği, Sendika Genel Merkez Yönetim Kurulu kararıyla, kat'i olarak sona erer ve bu karar, yazı ile üyeye bildirilir.

Madde 10- Üyelerin haklarının korunması ve savunulması: Hangi sebeple olursa olsun, idarenin haksız bir tasarrufu sebebiyle, veya mesleğinde kaçınılması imkânsız hatası (mal praktis) veya asılsız ihbar ve iftiralarla dayanılarak yapılan mecburi adli tahkikat safhasında veya herhangi bir şekilde görevinden ayrılma zorunda kalan veya bırakılan bir üyenin, bu tasarrufun değişmesi veya iptali işleminin sonuna ve üye mesleğine ve vazifesine dönene kadar, üyeliği devam eder ve sendika Genel Merkez Yönetim Kurulu, bu üyeye, gerekli hukukî, maddî ve manevî yardıma bütün imkânları ile devam eder ve yapılan işlemin inkişafı üyeye zaman zaman bildirilir.

İdarenin veya üyenin sebep olduğu bu işlem aleyhine tecelli edip (9 uncu madde b ve c bentlerinden birinin uygulanmasının mecburiyeti halinde), üyenin üyeliği kat'i olarak son bulursa da, sendikaca kurulan kooperatifler, yardımlaşma sandığı, toplu sigorta sözleşmeleri gibi yardımlaşma konularında üyelerin, üyeliklerinin bitmesi ile doğan hak ve yükümleri, yapmış oldukları maddî ve manevî yardımlar, sendika yeni kurulurken hazırlanan yönetmelikte bildirildiği şekilde, baki kalır veya esaslar dahilinde tasfiye olur. (624 sayılı kanununun 10 uncu maddesine uygun olarak ayrıca bu hususta yönetmelik yapılır).

BÖLÜM: 3

SENDİKANIN TEŞKİLÂT VE ORGANLARI

Madde 11- Sendika yurt ölçüsünde, teşkilâtlanır ve çalışmalarını Genel Merkez Yönetim Kurulu, il kurulları ve temsilciler yolu ile yapar.

A) GENEL MERKEZ TEŞKİLÂTI VE ORGANLARI:

- 1 - Sendika Genel Kurulu,
- 2 - Sendika Genel Merkez Yönetim Kurulu,
- 3 - Sendika Genel Merkez Denetleme Kurulu,
- 4 - Sendika Genel Merkez Merkez Haysiyet (Disiplin) Kurulu,
- 5 - Sendika Genel Merkez Büro Teşkilâtı.

B) İL KURULLARI VE ORGANLARI :

C) SENDİKA TEMSİLCİLİKLERİ :

Madde 12- Sendika Genel Kurulu:

Sendika kurucu üyeleri, Genel Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, Genel Merkez Haysiyet Kurulu üyeleri, Genel Merkez Denetleme Kurulu üyeleri, İl Yönetim Kurulları Başkanları, her il ve temsilcilik genel kurullarınca, her 25 üye için seçilecek bir Genel Kurul delegesi ve sendika temsilcilerinden teşekkül eder. Genel Kurul delegeleri, kurucular hariç iki yıl için seçilirler. Delegelik vasfı, seçildikleri kongreyi takip eden mutlak Genel Kurul delege seçimine kadar devam eder. Kurucular, Genel Kurulun tabii üyeleridir.

Madde 13- Genel Kurul, iki yılda bir Ekim ayının ilk haftasında mutlak olarak; Yönetim Kurulu veya denetçilerinin veyahut da üyelerinin 1/5 inin yazılı müracaatı üzerine olağanüstü olarak toplanır.

a) Genel Merkez Yönetim Kurulu, Genel Kurulun toplantı yerini, gün ve saatini ve gündemini tesbit ederek, en geç 15 gün önceden, Ankara ve İstanbul'da münteşir iki büyük gazetede ilân eder ve bunu Devlet Personel Dairesi Başkanlığı ile Ankara Valiliğine bildirir.

b) Genel Kurul çağrısına ait ilânda, ilk toplantıda çoğunluğun sağlanamaması halinde, ikinci toplantının hangi gün ve sa-

atte ve nerede yapılacağına da bildirilmesi gereklidir. Bu toplantıda üye sayısı ne olursa olsun Genel Kurul çalışmalarına başlar.

c) Gündem, Genel Kurul toplantı çağrısı ile Yönetim Kurulu raporu, bütçe tasarıları ve Denetleme Kurulu raporları, toplantıdan en geç 15 gün önce, Genel Kurul delegelerine posta ile gönderilir.

Madde 14- Genel Kurulun açılış ve çalışmaları: Genel Kurul çalışmalarında, sendika Başkanı veya İkinci Başkanı veya temsil edilecek İdare Kurulu üyelerinin birinin konuşmasıyla başlar ve yapılan yoklamada, yarıdan bir fazla üyenin katıldığı tesbit edilirse veya ikinci toplantıda nisap aranmaksızın Genel Kurul Başkanlık Divanının seçiminin ardından, gündem gereğince çalışmalarına devam eder ve kararlar açık oylama ve âdi çoğunlukla alınır.

a) Genel Kurul delegelerinin dışında kalan sendika üyeleri de, (arzu edenler) dinleyici olarak Genel Kurul toplantılarına iştirak edebilirler, dilek ve istekler hususunda konuşabilirler; fakat yoklama, karar vesair oylamalara iştirak edemezler.

c) Genel Kurul delegelerinden enaz 10 kişinin, yazılı teklifi ile gündeme ilâve yapılır veya sırası değiştirilebilir.

d) Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi:

Genel Merkez Yönetim Kurulu Başkanı veya vekilinin açtığı ve nisap temin edilmiş olan Genel Kurulda, Genel Başkanlık Divanı için, adi çoğunluk ve açık oylama ile, bir Başkan, 2 Başkan Yardımcısı, 3 Sekreter ve oyları toplama ve ayırmak için ad çekme esasına göre 8 tasnifçi seçilir. Ancak resmî ve özel sektörde işveren ve âmir durumunda olanlarla, sendika organlarından birinde görev almış olanlar seçilemezler.

Teşekkül eden Başkanlık Divanı, gündem müzakeresine başlar. Gündemde olmayan hususlar görüşülemez. Ancak Yönetim Kurulunun veya Denetçilerin işten el çektilmesi, cezai takibata gidilmesi, bilânço görüşmelerinin belirli bir tarihe bırakılması, özel denetçiler seçilmesi, konularında Genel Kurul, gündeme bağlı kalmaksızın kararlar alabilir.

e) Genel Kurul Başkanlık Divanı ve Genel Kurulun devamı müddetince, bütün konuşmalar ve kararlar teypte alınır. Genel Kurul sonunda, bantlar diğer evrak ve tutanaklarla beraber mühürlenerek Genel Merkeze teslim edilir. Yeni Genel Merkez Yönetim Kurulu, bir ay içinde bu kararları ve zabıtları, delege dilekleriyle beraber neşrederek sendika üyelerine gönderir. Bantlar ve evraklar tekrar mühürlenerek saklanır.

f) Genel Kurul Başkanı, tutanak ve kongre kararlarından gerekenleri, ilgili makamlara bir hafta içinde bildirir.

g) Genel Kurul müzakereleri, Büyük Millet Meclisi İçtüzük hükümlerine göre yürütülür.

Madde 15- Genel Kurulun görev ve yetkileri: Genel Kurul, en yüksek temsil ve yetki merciidir.

A- Genel Merkez Yönetim Kurulunu, Haysiyet Kurulunu ve Denetçilerle gerekirse lüzumlu delegeleri seçer.

Genel Merkez Yönetim Kuruluna ve Denetleme Kuruluna seçileceklerin merkezde ikâmeti kabul etmesi şarttır.

Haysiyet Kurulu için bu şart aranmaz.

a) Genel Merkez Yönetim Kurulu:

Genel Kurulun göstereceği enaz 22 aday arasında gizli oyla seçilecek 11 (Onbir) üyeden teşekkül eder. Bu 22 adaydan biri eczacı, biri diş tabibi ve bir aday da veteriner olabilir. Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi için, mühürlü boş oy pusulaları dağıtılır ve bu pusulalara 11 (Onbir) aday ismi yazılır. Açık tasnif sonucu en çok oy alan 11 (Onbir) aday, Genel Merkez

Yönetim Kurulu asil üyeliği sıfatını kazanır. Oylarıyla bunları takip eden 11 (Onbir) aday da, Genel Merkez Yönetim Kurulu yedek üyeliği sıfatını kazanır.

Reylerin eşitliği halinde, Başkanlık Divanıca, ad çekme yapılır. Neticeler, zabıtlarla tebsit ve ilân edilir.

b) Haysiyet Kurulu (Disiplin) :

Genel Merkez Haysiyet Kurulu, Genel Kurulun göstereceği ve mesleğinde enaz on yıl hizmet görmüş 10 (On) aday arasından gizli oyla seçilecek 5 (Beş) üyeden teşekkül eder. Seçim için, Genel Kurul Başkanlık Divanıca, mühürlü boş oy pusulaları dağıtılır ve bu pusulalara 5 aday ismi yazılır. Açık tasnif sonucu, en çok oy alan 5 aday, Genel merkez Haysiyet Divanı asil üyeliği sıfatını kazanır. Oyları ile bunları takip eden 5 aday da, Genel Merkez Haysiyet Kurulu yedek üyeliği sıfatını kazanır. Reylerin, eşitliği halinde, Başkanlık Divanıca ad çekimi yapılır. Neticeler, zabıtlarla tesbit ve ilân edilir.

c) Denetleme Kurulu:

Genel Kurul tarafından seçilen üç asil ve üç yedek üyeden teşekkül eder.

d) Genel Merkez Yönetim Kurulu seçimi ayrı pusula ile yapılacaktır. Genel Merkez Haysiyet Kurulu ve Genel Merkez Denetleme Kurulu seçimleri aynı pusula ile müştereken yapılabilir.

e) Oyların açık tasnifini yapacak komisyon, Genel Kurul Başkanlık Divanıca, ad çekme ile seçilen sekiz üyeden teşekkül eder. Seçilen ilk dört üye, Yönetim Kurulu oylarına, diğer dört üye, Haysiyet ve Denetleme Kurulu oylarına açık olarak tasnif eder. Her iki komisyona, Genel Kurul Başkanlık Divanı yardımcıları, Başkanlık ederler.

...

Madde 16- Genel Merkez Yönetim Kurulu:

a) Kongreyi takip eden engeç üç gün içinde, Genel Merkez Yönetim kurulu üyeleri, en yaşlı üye başkanlığında toplanarak, kendi aralarında tıp doktoru olan bir Başkan, tıp doktoru olan bir ikinci Başkan ve tıp doktoru olan bir Genel Sekreter, bir Genel Sekreter Yardımcısı, bir Muhasip ve bir Veznedar seçerler. Seçim gizli oy, açık tasnifle yapılır. Netice karar defterine kaydedilir. Yönetim Kurulu enaz haftada bir toplanır.

b) Yönetim Kurulu üyeleri, aralarında yeniden vazife taksimi değişimi yapmak zorunluğunda kalırlarsa, üyelerden tekifi ile, haftada bir toplanır.

Madde 17- Genel Merkez Yönetim Kurulu, Genel Kurul kararlarını ve delegelerin dileklerini inceler ve çalışma programlarını buna göre hazırlar. Lüzumlu resmî formaliteleri yerine getirir.

Madde 18- Genel Merkez Yönetim Kurulu, çalışmalarını yürütürken, çeşitli ihtisas komisyonları kurabilir. İhtisas komisyonları üyeleri, istekli sendika asil ve onursal üyeleri arasından veya sendika dışı şahıslardan seçilir (kurulur). Bu komisyonlarda hazırlanan raporlar, Genel Merkez Yönetim Kurulunda görüşüldükten sonra karara bağlanır ve karar defterine kaydedilir.

Madde 19- Yönetim Kurulu toplantı çoğunluğu, üye sayısının yarısından bir fazlasıdır. Kararlar âdi çoğunlukla alınır. Oyların eşitliğinde, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

Madde 20- Yönetim Kurulundan çekilme, yazılı başvurma ile yapılır. Üst üste üç defa engelsiz olarak toplantıya katılmayan üye de çekilmiş sayılır. Çekilen üyenin yerine ilk sıradaki yedek üye çağrılır. Yaradan fazlası aynı zamanda ayrılan veya yedeği kalmamış olan Yönetim Kurulu düşer.

Madde 21- Genel Merkez Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri, seçildikleri devre içindeki bütün eylem, işlem ve kararlarda veya sendika faaliyetlerini savsaklatmalarından ötürü, doğacak

mesuliyetlerden Genel Kurula karşı müştereken ve müteselsilen sorumludurlar.

Madde 22- Genel Merkez Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri :

1- Genel Merkez Yönetim Kurulu, kanun ve tüzük hükümleri dairesinde ve Genel Kurulun kararlaştırdığı ilkeler yönünden, her türlü sendika çalışmalarını yürütmekle yetkili ve görevli organdır.

2 - Üyelerin müşterek hak ve menfaatlerinin takibinde ve hukuki yardım ihtiyacı hallerinde, üyelerini ve mirasçılarını ve ayrıyeten sendikayı, idarî ve kazaî her nev'i ve derecedeki merciler önünde temsil etmek ve ettirmek, dava açmak, açtığı davadan dolayı husumete ehil olmak, davaya vekâlet vermek, davayı kabul etmek veya davadan feragat etmek, sulh olmak, idarî adli ve malî ve icraî takibat yapmak ve yaptırmak.

3 - Sendika üyeleri ile ilgili bulunan bütün resmî ve gayri resmî kurumları ve Bakanlıkların encümenlerine, Yüksek Sağlık Şûrasına, kongre, toplantı v.s. müessese ve yerlere gerekli sendika temsilcilerini seçmek, göndermek ve bu temsilcilerin, buralarda daimi olarak bulundurulması ve üyelerinin, bu müesseselerde hak ve hukukunun korunulması hususunda ısrar ve gerekirse kanunî yollara tevessül etmek.

4 - Sendika çalışmalarının gerektirdiği tesis ve teşekkülleri kurmak, yürütmek ve denetlemek.

5 - Gerekli harcamaları yapmak, gerekli evrakı düzenlemek ve saklamak. Harcamalar için fatura alınır.

Fatura alınamayan hallerde (200) lirayı geçmemek şartı ile harcama tutanağı tanzim edilir.

6 - Usulüne göre, Genel Kurulu toplantıya çağırmak, olağan veya olağanüstü Genel Kurul toplantısına, çalışma ve hesap raporlarını ve gelecek yılın bütçe tasarısını arz etmek.

7 - Sendika içinde, üyelere karşı sendikanın bütünlüğünü temsil ederek, gereğinde üyelerini Disiplin Kuruluna sevk etmek.

8 - **Büro Teşkilâtı:** Sendikanın işlerini yapmak veya yaptırmak üzere Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından yeteri kadar memur ve hizmetlinin, Genel Merkez binası ve sekreterlik bürosu için gerekli kadrolarını hazırlayarak, Genel Kurulun tasvibine sunmak. Bu kadrolara, genel hükümler dahilinde, atanacak personeli tayin, terfi veya tecziyeleri ile işten çıkartılmaları v.s. gibi işlemler Genel Merkez yönetim Kurulunca düzenlenir ve yürütülür.

9 - İbra edilemeyen bir evvelki Yönetim Kurulu hakkında en geç bir ay içinde kovuşturma açmak ve iki ay içinde kendi görev ve yetkisi ile ilgili kovuşturma kademesini neticelendirmek.

10 - Gereğinde yıllık bütçe fasılları arasında 1/4 oranını geçmemek şartıyla aktarmalar yapmak.

11 - Müteakip iki yıla ait bütçe tasarısını hazırlamak.

12 - Gerekli neşriyatı yapmak.

Madde 23- Genel Başkan: Genel Başkan, şahsında sendikayı temsil eder. Yönetim Kurulu toplantısını yönetir. Yönetim Kurulunca alınan kararları ve kendisine havale edilen işleri yürütür. Gereğinde, genel hükümler dairesinde, karar verip hareket eder ve icraatını ilk Yönetim Kurulu toplantısında tasvibe arzeder. Görevinden ayrılışını, takip eden ilk Merkez Yönetim Kurulunda yeni bir Başkan seçilir.

Madde 24- İkinci Başkan: Sendika İkinci Başkanı, Başkanın işlerinde yardım eder, yokluğunda vekâlet eder. Çekilmesi halinde, Yönetim Kurulu üyeleri içinden diğer biri bu göreve seçilir.

Madde 25- Genel Sekreter: Yönetim Kurulu ve Başkanın direktifi altında sendikanın tüm yazılarından 42 nci maddenin a, b, c, d, e, h, g, fıkralarında gösterilen defter ve kayıtların düzenlenme ve saklanmasıyla sorumludur.

Madde 26- Genel Sekreter Yardımcısı: Genel Sekreterin işlerine yardım eder, yokluğunda kendisine vekâlet eder.

Madde 27-

a) **Veznedar üye :** Sendikanın gelirlerini ve sarfa ayrılmış parasını muhafaza eder. Taşındığı 1000 (bin liradan) fazlasını ilk iş gününde sendikanın banka hesabına yatırır. 42 nci maddenin j, k, l, m bendinde gösterilen defter ve dosyaları düzenler ve saklar.

b) **Muhasip üye :** Sendikanın gelir, gider hesaplarında, bütçesinden ve muhasebeye ait bütün formalitelerden sorumludur. Kendisine bağlı büroların üstüdür. Bütün masraf emirlerini ve her türlü ödenek makbuzlarını Başkanla birlikte imza eder.

c) Sendikanın faaliyeti için gerekli harcamalara yetecek kadar para; sendikanın bankadaki hesaplarından, Genel Merkez Yönetim Kurulu Başkanı veya İkinci Başkanı ile, Veznedarın müşterek imzaları ile çekilir. Yönetim Kurulunun, ilk toplantısında, sendikayı temsile yetkili şahıslar tarafından, usulü dairesinde hazırlanan bir imza sirküleri, gerekli banka veya mercilere gönderilmek için karar alınır ve bu karar defterine işlenir.

Madde 28- Denetleme Kurulunun vazifeleri: İlk toplantısını, kongreyi takip eden beş gün içinde yaparlar aralarında bir başkan ve bir raportör seçerler. Toplantı günlerini kendileri tayin eder. Toplanma ve karar çoğunluğu Yönetim Kurulundaki gibidir. Yönetim Kurulunun hesap işleri ve çalışmalarını denetler. Yılda en az iki defa denetim görevini yapar. Bu konuda hazırladığı raporu Genel Kurula arzeder. Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulunun görevini kolaylaştırmak ve istediği evrak ve bilgiyi vermek zorundadır.

Genel Merkez Yönetim Kurulu, herhangi bir sebeple, mutad Genel Kurul toplantısının tüzük hükümlerine göre zamanında yapmaktan kaçınırsa, bir ay gecikme ile Denetleme Kurulu, gerekli işlemi tamamlayarak Genel Kurulu toplar.

Madde 29- Haysiyet Kurulunun görevleri: Haysiyet Kurulu, Genel Kurulun seçeceği en az mesleğinde 10 yıl hizmet görmüş 5 üyeden teşekkül eder. Görev süreleri iki yıldır. Seçimlerini müteakip 5 gün içinde ilk toplantısını yaparak kendilerine bir Başkan, bir Raportör seçerler. Yönetim Kurulunun teklif ettiği üyeler hakkında disiplin kararı vermek üzere toplanır. Toplantı ve karar çoğunluğu Yönetim Kurulunda olduğu gibidir.

Madde 30- Sendika Denetleme Kurulu ve Haysiyet Kurulu üyelerinin asillerinin çekilmeleri halinde göreve yedekler çağrılır. Yedek üyeler ile kurullar teşekkül ettiremediği takdirde, Genel Kurul toplanarak yenilerini seçer. Çekilen üyeler, çekilmelerinin geçer sebeplerini Genel Kurula arzederler.

BÖLÜM : 4

SENDIKA İL TEŞKİLÂTI VE TEMSİLCİLİKLERİ

Madde 31- Sendikanın 50 veya daha fazla üyesinin bulunduğu her il dahilinde Genel Merkez Yönetim Kurulunca bir il teşkilâtı kurulabilir.

Madde 32- İl Genel Kurulları:

İldeki üyelerin bir araya gelmesiyle teşekkül eder. Olağan olarak, her iyi yılda bir Eylül ayının ilk yarısında, sendika Genel Kurul Toplantısı hazırlığı ve delege seçimi için, İl Yönetim Kurulunun, usulüne uygun, çağrısı üzerinde toplanır. Olağanüstü olarak da, İl Yönetim Kurulunun veya ildeki üyelerin 1/5 nin dileği ile toplanır. Toplantı ve karar çoğunluğu, sendika Genel Kurulundaki gibidir.

Madde 33- İl Genel Kurullarının görev ve yetkileri:

a) İl Genel Kurul üyeleri yılda bir kendi aralarında toplanır ve sendikanın, il hudutları dahilinde veya yurt ölçüsündeki çalışmaların hakkında beliren müşterek görüş ve dilekleri, yazılı olarak sendika Genel Merkezi Yönetim Kuruluna bildirir. Lüzu- mu halinde, daha kısa süreler içinde de toplanabilirler.

b) Her iki yılda bir, 5 asil, 5 yedek üyeden teşekkül eden, İl Yönetim Kurulu ve 2 denetçi üye ile yedeğini seçer.

Madde 34- İl Yönetim Kurulu:

a) Yönetim Kurulu üyeleri, il merkezlerinde ikâmet eden üyeler arasından seçilir. Görev süresi iki yıldır.

b) Seçildiklerinden itibaren üç gün içinde toplanarak, Yönetim Kurulu Başkan, Sekreter ve Veznedarını, aralarından seçerek vazife taksimi yaparlar. Bu seçimle ilgili tutanak, en geç 15 gün içinde Genel Merkeze gönderilir.

c) İl Yönetim Kurulu Başkanının, Sekreter ve Veznedarının görev ve yetkileri, madde 23, 25 ve 27 de bildirildiği gibidir. İl Başkanı, sendikayı temsil eder. Merkezle devamlı muhaberede bulunarak, alacağı talimata göre il, hudutları dahilinde sendika çalışmalarını yürütür ve üyelerinin hakkını korur.

Madde 35- Sendika İl Teşkilâtının gelirleri:

a) Her ildeki, üyelere Genel Merkezce alınacak aidatın, Genel Merkez tarafından gönderilecek % 25'i.

b) Çalışmalarından sağladığı gelirler (% 1 ni Genel Merkeze gönderir). Ve il dahilinde temin edeceği bağışlar (% 1 ni Genel Merkeze gönderir).

c) Gereğinde merkezine yapacağı yardımlar.

Madde 36- İl Yönetim Kurulları, çalışmaları için gerekli il yönetim kurulu karar defteri, harcama defteri ile gelen ve giden evrak kayıtlarını tutarlar. Gelire ait mahallî makbuz kopyaları ile gidere ait fatura harcama tutanağı v.s. gibi müsbet evrakı dosyasında saklar. Yıllık il kurulu toplantıları sonunda, hesap ve çalışma raporlarını merkeze gönderir. Genel Merkezce, harcırahları ödenecek il delege ve üyeleri, Genel Kuruldan enaz 30 gün önce, Genel Merkez Yönetim Kuruluna bildirilir. (Harcırahlar, Genel Merkez Yönetim Kurulunun imkânları dahilinde tebsit edeceği miktarlar üzerinden ödenir)

İl Temsilcilikleri :

Madde 37- 50 den az üyesi bulunan il veya mahallerde, Genel Merkez Yönetim Kurulu kararı, ile, temsilcilikleri kurulabilir.

Madde 38- İl Temsilcilikleri Genel Kurulu:

İldeki üyelerin bir araya gelmesiyle teşekkül eder. Yılda bir mutata toplantısını yaparak il çalışmalarını düzenler ve her iki yılda bir il temsilcilik yürütme kurul ile sendika Genel Kurul delegelerini seçer.

a) İl Temsilcilikleri Yürütme Kurulu: Üç asil, üç yedek

üyeden ve bir denetçi üye ile yedeğinden teşekkül eder. Seçildiklerinden itibaren 3 gün içinde toplanarak bir temsilci (Başkan) bir sekreter ve bir Veznedar seçerek vazife taksimi yaparlar. Bu seçimle alâkai tutanak en geç 15 gün içinde Genel Merkeze gönderilir.

b) İl Temsilcisi (Başkan): İl temsilcilik yürütme kurulunun Başkanıdır. İl hudutları dahilinde merkezden alacağı talimata göre, sendikanın her türlü faaliyetlerini ve gelişmesini sağlar, sendikayı, genel hükümler dahilinde temsil eder.

Madde 39- Temsilcilik Yürütme Kurulunun çalışmalarında ve sorumluluklarında, Ana Tüzüğün il teşkilâtında yazılı, 32, 33 üncü maddesinin (a) bendi ile, 34, 35 ve 36 ncı maddelerinin hükümleri aynen uygulanır.

Madde 40- İl Kurullarına Umumi Hükümler:

a) İl Yönetim Kurulları ile Temsilciliklerin çalışmaları, görevleri, sorumlulukları, denetimleri, yetki ve temsil görevleriyle istifaları, muamelât ve muhasebelerinin kontrolü ve icabında işten el çektilerinden yeniden kurulmaları veya geçici heyet teşkil ile faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını iptal veya değiştirmek, hususları Genel Merkez Yönetim Kurulunca düzenlenir.

b) İl Yönetim Kurulları veya Temsilcilikleri, Genel Merkez Yönetim Kurulunun vereceği numunelere göre, bağış makbuzu ve mühür yaptırabilir.

c) İl Yönetim Kurulları ile Temsilcilikleri, Genel Kurul toplantısı gündemine alınmasını istedikleri mevzuları, Genel Kurul toplantısından en geç bir ay önce, Genel Merkez Yönetim Kurulu Başkanlığına yazı ile bildirilmiş olmalıdır.

d) İki yılda bir, her il ve temsilcilik genel kurulu, linde veya ilçesinde kayıtlı her 25 üye için bir genel kurul delegesi seçer.

e) Aynı il içinde kurulan mıntıka (ilçe) yürütme kurulları mutata olarak kendi aralarında toplanırlar. Lüzu- mu üzerine, il merkezi Yönetim Kurulu ile de müşterek toplantılar yapabilirler. İl Yönetim ve Yürütme Kurul toplantılarında, Genel Merkez Yönetim Kurulundaki usuller aynen uygulanır.

f) Bir üye ancak bir ilde kayıtlı olabilir. İl değiştirmelerinde üye kayıt fişi, aidatı, durumu ve üyenin adresi yeni il yönetim kurulu- na bildirir.

g) Sendika İl Başkanları ve Kurulları bu Tüzük hükümlerine göre faaliyet gösterirler ve Genel Merkezce, umum üyelerin meslekî menfaatları ve sendika amaçları için girişilen bütün çalışmalarını ve her türlü imkânları, illerinde açacakları kampanya- larla maddeten ve manen desteklerler.

Madde 41- Sendika Genel Merkezinin bulunduğu Anka- ra'da ayrıca il teşkilâtı kurulamaz.

a) İl olarak Ankara ve bölgesinin faaliyetlerini, Merkez Yönetim Kurulu yönetmekle görevlidir. Enaz senede bir defa İl Genel Kurulunu toplar. Gündeminde mevcut, sendika il faaliyeti ve yönetimine ait meseleler görüşülür ve alınan kararlar ayrı bir il genel kurul defterine kaydedilir ve kurul Başkanlık Divanınca altları imza edilir.

b) Sendika Genel Kuruluna iştirak edecek, Ankara ili delegelelerini seçmek üzere, Merkez Yönetim Kurulunun davetiyle, diğer il genel kurullarında olduğu gibi, her iki yılda bir Eylül ayının ilk yarısında toplanırlar. Genel kurul için seçilecek delege miktarı, (Genel Merkez Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Haysiyet Divanı) asil ve yedek üyeleri sayısından aşağı olamaz.

c) Ankara ilinde kayıtlı sendika üyeleri, sendikayla ilgili şahsî problemlerinin halli için, her zaman sendika Genel Merkezine müracaat edebilirler.

TÜZÜK DEĞİŞTİRME VE SENDİKAYI KAPAMA

Madde 48– Tüzük değiştirme: Kayıtlı sendika üyelerinin 1/5 inin dileğiyle veya Genel Merkez Yönetim Kurulu kararı ile, tüzük değişikliği gündeme koyar ve Genel Kurulu toplar. Yönetim Kurulu, Genel Kurul toplantısından en geç 15 gün evvel değişikliği gerektiren sebeplerle birlikte, bütün üyelere posta ile bildirir; aksi halde gündeme değişiklik maddesi konulamaz.

Madde 49– Sendikayı kapama: Sendikal hali acze düşer veya işbu Ana Tüzük hükümlerine göre Yönetim, Denetleme ve Haysiyet Kurullarının teşkiline imkân kalmazsa kendiliğinden fesholacağı gibi, kayıtlı sendika üyelerinin 1/5 inin kararı ile, sendikayı kapamayı gündeme koyar ve Genel Kurulu toplar. Yönetim Kurulu, Genel Kurul toplantısından en az 15 gün evvel, gerekli sebepleriyle birlikte kapama dileğini bütün üyelere posta ile bildirir.

Madde 50– Tüzük değişikliği veya sendika kapama ve delegelerin enaz 2/3 Genel Kurulda hazır olması icap eder. İlk toplantıda bu oran sağlanamazsa ikinci toplantıda nisap aranmaksızın, tüzük değişikliği veya sendikayı kapama keyfiyeti görülebilir. Bu halde dahi kararlar daima 2/3 ekseriyetle alınır.

Madde 51– Tüzük değişikliği veya sendikayı kapama kararı, Genel Kurul toplantısının bitiminden sonra 5 gün içinde Yönetim Kurulu tarafından Ankara Valiliğine ve Devlet Personel Dairesi Başkanlığına bildirilir.

Madde 52– Fesih veya infisah halinde, Genel kurul sendikanın para, mal ve evrakının aynı gaye ile kurulmuş veya kurulacak bir teşekkülle, böyle bir teşekkül yoksa her hangi bir tüp müessesine devrine karar verir ve 5 kişilik bir komisyon sendikanın para ve mal mevcudunu, defter kayıt ve sarf evrakını bir tutanakla tesbit eder. Bu tutanağın bir suretini de Devlet Personel Dairesi Başkanlığı ile Ankara Valiliğine gönderir.

Madde 53– İşbu Ana Tüzük 53 esas madde ve 6 geçici maddeden ibarettir.

İSİM LİSTESİ

1 Prof. Dr. Kâzım Aras	2 Prof. Dr. Behiç Onul
3 Prof. Dr. Zafer Paykoç	4 Prof. Dr. Mehmet Akçay
5 Prof. Dr. Fikri Özer	6 Prof. Dr. Tokay Bayçın
7 Doç. Dr. Galip Urak	8 Dr. Vedat Pürsünlerli
9 Dr. Fahri Özdoğan	10 Uzman Dr. Sami Tunca
11 Dr. Cemil Dinçer	12 Dr. Nusret Esen
13 Dr. Yıldız Yalçınlar	14 Dr. İrfan Barlas
15 Dr. Atılâ Ertan	16 Dr. Erol Işın
17 Eczacı Türkân Kayaalp	18 Diş Tabibi Doğan Değer
19 Dr. Hamdi Turgut	

"Türkiye Hekimler ve Eczacılar Sendikası" aşağıda belirtilen kanunî hükümlere dayanılarak 21/9/1965 tarihinde kurulmuştur.

1. Anayasamızın 46. maddesi: "Çalışanlar ve işverenler, önceden izin almaksızın sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olmak üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler.

İşçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin bu alan-

daki hakları kanunla düzenlenir. Sendika ve sendika birliklerinin tüzükleri, yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olmaz."

2. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 22 nci maddesi: "Devlet memurları özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendika ve meslek birlikleri kurabilir. Ve bunlara üye olabilir. Bu meslek teşekkülleri, özel kanundaki hükümler uyarınca mesleklerinin ve üyelerinin müşterek hak ve menfaatlerini yetkili merciler önünde ararlar?"

3. 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanununun I ve II nci maddesi:

I. Madde : İşçi niteliği dışında olanların kamu hizmeti personelinin ortak meslekî, külrütel, sosyal ve iktisadî hak ve menfaatlerini korumak, özellikle, meslekî gelişmeyi ve aralarındaki yardımlaşmayı sağlamak amacıyla kuracakları sendikalar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

Bu sendikalar "Sendika" veya "Meslek Birliği" adı altında kurulur.

II. Madde : Bu kanunun birinci maddesinde tanımlanan Devlet personeli Sendikaları:

Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel ve katma bütçeli dairelerin, il özel idarelerinin, belediyelerin, köylerin ve genel katma bütçeli dairelerle, il özel idarelerine veya belediyelere bağlı kuruluşların ve kamu iktisadî teşekküllerinin ve özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan banka ve teşekkülleri asli ve sürekli görevlileri ve yukarıda yazılı görevlerden emekliye ayrılmış olup, emeklilikten gayri bir kanunî veya akdî statü içinde bulunmayan kimseler tarafından kurulabilir.

6. Madde : Üyelik, 1 inci maddede yazılı kamu hizmeti personelinin Devlet Personeli Sendikasına üye olmaları ve üyelikten çekilmeleri serbest iradelerine bağlıdır.

Hiçbir gerçek veya tüzel kişi, personele, bu konuda herhangi bir etki veya baskıda bulunamaz.

Devlet personeli teşekküllerine üyelik ve üyelikten ayrılma yazılı başvurma ile olur.

Saygılarımızla
Genel Merkez Yönetim Kurulu

* "Türkiye Memur Hekimler Sendikası Federasyonu (İst. 1967); Türkiye Sağlık Personelleri Sen. (Ank. 1965); Türkiye Sağlık Memurları Sen. (Ank. 1965); "Türkiye Sıtma Eradikasyonu Personeli Sen. (Ank. 1965); SSK Hekim ve Eczacılar Sen. (İst. 1965); Türkiye Hekimler ve Eczacılar Sen. (Ank. 1965); Sağlık Müesseseleri Memurları Sen. (Sivas, 1965); İstanbul Memur Hekimler Sen. (1965); Diyarbakır Sağlık Personeli Sendikası (1965); Türkiye Hemşireler Sen. (Ank. 1965); SSYB Merkez ve Taşra Teşkilatı Memur ve Hizmetlileri Sen. (Ank. 1965); Türkiye SSK Hemşire, Ebe Sağlık Memurları Sendikası (İst. 1965); İstanbul Florence Nightingale Yüksek Hemşirelik Okulu, Öğretim Üyeleri ve Yardımcıları Sen. (1965); Türkiye Hemşire, Ebe-Sağlık Memurları Sendikası (İst. 1965); Türk Veteriner Hekimleri Sen. (Ank. 1965); Türkiye Tıbbi Teknologlar Sen. (Ank. 1966); Devlet Sağlık Örgütleri Öğretim Eğitim ve İdari Hizmetler Sen. (Ank. 1966); Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Memur Hemşire Laboratuvar Teknisyeni ve Diğer Mensupları Sen. (1966); Türkiye Yardımcı Tıp Personeli Sen. (Ank. 1966); Türkiye Sağlık Tesisleri Personeli Sen. (Ank. 1968); Türkiye Sağlık Personeli Sen. (İst. 1968)